

پاسخ تشریحی آزمون ۳

۱- گزینهی ۱ آیهی شریفه‌ی ۷۱ و ۷۲ سوره‌ی (ص) بیانگر دو بعدی بودن انسان است و انسان دارای بعد روحانی و جسمانی است. (درس ۴ - صفحه‌ی ۴۳)

۲- گزینهی ۱ (درس ۴ - صفحه‌ی ۴۷)

۳- گزینهی ۲ هرکس درک روشنی از «خود» دارد و در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می‌کند، به هیچ‌گونه استدلالی احتیاج ندارد. (درس ۴ - صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۴- گزینهی ۴ بعد روحانی انسان بعد از مرگ بدن آگاهی خود را از دست نمی‌دهد. (درس ۴ - صفحه‌ی ۴۴)

۵- گزینهی ۲ ثبات هویت ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست، البته این بدین معنا نیست که روح و بدن هیچ‌گونه ارتباطی با یک‌دیگر ندارند، ذهن و تفکر رابطه‌ی علت و معلولی دارند که این رابطه میان روح و جسم مطرح نیست و ربطی به سؤال ندارد. (درس ۴ - صفحه‌ی ۴۶)

۶- گزینهی ۱ عبارت «ایعدکم انکم اذا متّم و کنتم ترابا و عظاما انکم مخرجون هیئات هیئات». بیانگر دیدگاه منکران معاد است و از زبان اشراف قومی بیان شده که اطاعت از پیامبران الهی را به دلیل این که بشری همانند آنان است، زیان کاری دانسته و منکر معاد و وعده‌ی الهی شدند. اینان زندگی را منحصر در دنیای مادی دانستند و گفتند: «انّ هی الا حیاتنا الدّیة نموت و نحیا و ما نحن بمبعوثین: جز زندگی دنیای ما چیزی نیست (عده‌ای) می‌میریم و (عده‌ای) زندگی می‌کنیم و ما برانگیخته نخواهیم شد.» (درس ۵ - صفحه‌ی ۵۹)

۷- گزینهی ۴ گزینش شهادت توسط امام حسین (ع)، آن‌گاه که در دوراهی ذلت و شهادت قرار گرفت، بیانگر دومین پیامد دیدگاه پیامبران الهی (الهیون) در مورد مرگ است و از دیگر نتایج این پیامد می‌توان به نهراسیدن از مرگ، طلب عمر طولانی خداپرستان از خداوند و آسان‌تر شدن فداکاری در راه خدا اشاره کرد. (درس ۵ - صفحه‌ی ۵۶)

۸- گزینهی ۱ پیامبر (ص) فرمود: «برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید، بلکه برای بقا آفریده شده‌اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شوید.» هم‌چنین از ایشان پرسیدند: «باهوش‌ترین مؤمنان چه کسانی هستند؟»، فرمود: «آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.»

۹- گزینهی ۲ دیدگاه مادی‌گراها - ناامیدی به ملاقات با خدا و خشونتی به زندگی دنیوی و آرام گرفتن به زندگی دنیوی (به نقش اختیار انسان اشاره می‌کند!) (درس ۵ - صفحه‌ی ۵۰)

۱۰- گزینهی ۱ (درس ۵ - صفحه‌ی ۵۹)

۱۱- گزینهی ۴ حضرت علی دوران زندگی را میدان از دست دادن جان و فرار از آن را نزدیک شدن به آن و پیامبر باهوش‌ترین مؤمنان کسانی که فراوان به یاد مرگ‌اند و خود را بهتر از دیگران آماده می‌کنند. (درس ۵ - صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۷- گزینهی ۱ خالق آگاه خبیر و حکیم متناسب با هدفی که در نظر دارد اجزا را به‌وجود می‌آورد و با طرح و نقشه و برنامه‌ی معینی همکاری‌ها را شکل می‌دهد تا آن هدف و غایت محقق شود. (درس ۱ - صفحه‌ی ۱۲)

۸- گزینهی ۲ مطابق آیهی اختلاف در زبان‌ها (السننکم) و رنگ‌ها و نژادها (الوانکم) نشانه‌ای است برای دانشمندان (عالمین). (آیه‌ی ۲۲ سوره‌ی روم) (درس ۲ - صفحه‌ی ۲۸)

۹- گزینهی ۱ نظام‌های بزرگ از به هم پیوستن نظام‌های کوچک شکل می‌گیرند. هر چه دایره‌ی نظام بزرگ‌تر باشد، نظم و قانون‌مندی گسترده‌تری لازم است. (درس ۲ - صفحه‌ی ۲۱)

۱۰- گزینهی ۳ تسلیم بودن و اطاعت خواه ناخواهی همه‌ی موجودات از خداوند پیام آیه‌ی «و له اسلم من فی ...» است. (درس ۲ - صفحه‌ی ۱۸)

۱۱- گزینهی ۱ ترجمه‌ی عبارت «اجل مسمی» سرآمد (سرانجام) معین و مشخص است. (درس ۲ - صفحه‌ی ۱۷)

۱۲- گزینهی ۴ با توجه به کلمه‌ی «هدف و سرآمد معین»: «اجل مسمی» پاسخ صحیح از دقت در آیه‌ی ۳ سوره‌ی احقاف «ما خلقنا السماوات و الأرض و ما بینهما الاّ بالحقّ و اجل مسمی ...» مفهوم می‌گردد. (درس ۲ - صفحه‌های ۱۷ و ۲۴)

۱۳- گزینهی ۲ نظام واحد جهانی معلول و نتیجه‌ی ارتباط و پیوستگی میان پدیده‌ها می‌باشد. (درس ۲ - صفحه‌ی ۲۲)

۱۴- گزینهی ۴ گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) عباراتی قرآنی در رابطه با «شیطان» هستند و گزینه‌ی (۴) به نفس اماره اشاره دارد. (درس ۳ - صفحه‌های ۳۴، ۳۵ و ۳۸)

۱۵- گزینهی ۲ سخن حضرت علی (ع) به اهمیت خویش‌شناسی اشاره دارد و با بیت «روزها فکر من این است و ...» ارتباط معنایی دارد. (درس ۳ - صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

۱۶- گزینهی ۴ مقام قرب وجودی پرهیزکاران در آیه‌ی شریفه‌ی «انّ المتقین فی جنات و نهر ...» تجلی است. (درس ۳ - صفحه‌ی ۴۱)

۱۷- گزینهی ۳ یاری‌گر آدمی در پیمودن راه ← «والذین جاهدو فینا لنه‌دینهم سبلنا»

گزینش راه سعادت ← اختیار ← «انا هدیناه السبیل ...»
تشخیص راه درست زندگی ← عقل ← «الذین یستمعون القول و یتبعون احسنه»

۱۸- گزینهی ۲ عامل درونی دعوت‌کننده‌ی به گناه نفس اماره است که حضرت علی (ع) در این باره می‌فرماید: «دشمن‌ترین دشمن تو همان نفسی است که درون توست»

۱۹- گزینهی ۴ آیه‌ی ۳۰ سوره‌ی روم و مطلب صورت سؤال بیانگر فطرت خدا آشنا و خداگرا از سرمایه‌های رشد انسان است. (درس ۳ - صفحه‌های ۳۳ و ۳۷)

۲۰- گزینهی ۴ عبارت گزینه‌ی (۴) بیانگر شیطان (عامل بیرونی) است. (درس ۳ - صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۲- گزینه‌ی ۴ پیروان پیامبران الهی مرگ را پلی به حساب می‌آورند که آدمی را از یک هستی (دنیا) به هستی بالاتری (آخرت) منتقل می‌کند؛ همچنین دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا، نتیجه‌ی نهراسیدن از مرگ و آمادگی برای فداکاری، از اثرات این دیدگاه می‌باشد.

۱۳- گزینه‌ی ۱ ترجمه‌ی آیه‌ی ۱۹ سوره‌ی اسراء «و هر کس آخرت را بخواهد و برای آن سعی کند در حالی که مؤمن است، پس همانا سعی آن‌ها مورد سپاس و مقبول می‌باشد»؛ همچنین آیه‌ی «خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ...»، علت آفرینش آسمان‌ها و زمین را پاداش گرفتن انسان و ظلم نشدن به او بیان می‌کند.

۱۴- گزینه‌ی ۳ در مقابل احساس گرسنگی، غذا را داریم؛ ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی

مقایسه‌ی متقین با فجار؛ ضرورت معاد در پرتو عدل الهی (درس ۶ - صفحه‌ی ۶۱)

۱۵- گزینه‌ی ۳ گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) درست است ولی گزینه‌ی (۳) از این آیه مفهوم نمی‌گردد. (درس ۶ - صفحه‌ی ۶۱)

۱۶- گزینه‌ی ۴ دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم و عمر محدود انسان‌ها پاسخگوی این نیاز نیست. گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) براساس ضرورت معاد براساس حکمت الهی می‌باشد. (درس ۶ - صفحه‌ی ۶۴)

۱۷- گزینه‌ی ۱ «ام نجعل الذین ءامنوا» ضرورت معاد در پرتو عدل الهی و «و خلقناکم عبداً و انکم الینا یرجعون» ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی است. (درس ۶ - صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۱۸- گزینه‌ی ۲ این پیام قرآن کریم که حقیقت وجودی انسان، نفس و روح اوست خطاب به کسانی است که در امکان معاد تردید دارند و مفهوم استواری جهان بر عدل با مفهوم عدم تحقق عدالت در زندگی دنیا تطابق دارد، چون زندگی دنیا به گونه‌ای است که امکان تحقق عدالت را نمی‌دهد.

۱۹- گزینه‌ی ۳ آیه‌ی ۲۷ سوره‌ی (ص) «و ما خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ...»، این گمان کافران را که آسمان و زمین و آنچه بین آن دو است به باطل آفریده شده است ما رد کرده است. از آیه‌ی ۲۸ سوره‌ی ص «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...»، در روز قیامت مؤمنان و فاسدان با یک‌دیگر برابر نیستند.

۲۰- گزینه‌ی ۳ آیه‌ی ۹ سوره‌ی فاطر «و الله الَّذِي أَرْسَلَ الرَّيْحَ...» به نظام مرگ و طبیعت اشاره می‌کند. همچنین آیه‌ی ۷۹ سوره‌ی یس «قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ...»، به خلقت نخستین انسان اشاره می‌کند که هر دوی این مفاهیم در رابطه با امکان معاد جسمانی و امکان آفرینش مجدد جسم بیان شده است.

پاسخ تشریحی آزمون ۴

۱- گزینه‌ی ۲ «خود» یا «من» انسان محوری تغییرناپذیر است که انسان به پشتوانه‌ی آن می‌گوید: «من» در گذشته گناهی کرده‌ام و اکنون پشیمانم. این انسان همان انسان گذشته است اما حالت روحی او دگرگون شده است. (درس ۴ - صفحه‌ی ۴۵)

۲- گزینه‌ی ۳ ادامه‌ی آیات: «فاذا سویته و نفخت فیهِ من روحی ففعوا له ساجدین: چون او را بیاراستم و از روح خود در او دمیدم برای او به سجده درآیید». (درس ۴ - صفحه‌ی ۴۳)

۳- گزینه‌ی ۳ آدمی در اثبات «خود» به هیچ‌گونه استدلالی احتیاج ندارد. ثبات هویت و «خود» ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست. (درس ۴ - صفحه‌های ۴۴ و ۴۶)

۴- گزینه‌ی ۱ خود یا همان بعد روحانی تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد و عبارت شریفه‌ی «ثُمَّ أَنشَأَاهُ خَلْقًا آخَرَ» حاکی از این مفهوم است. (درس ۴ - صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۵- گزینه‌ی ۴ ابتدا بعد جسمانی آفریده شده سپس بعد روحانی، سجده‌ی فرشتگان بر انسان نتیجه برخورداری او از بعد روحانی است. (درس ۴ - صفحه‌ی ۴۳)

۶- گزینه‌ی ۲ رسول خدا فرمود: «آنان که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند، باهوش‌ترین مؤمنانند و همچنین امیرمؤمنان (ع) فرمود: «ای مردم آدمی در همان حال که از مرگ می‌گریزد، آن را ملاقات می‌کند - دوران زندگی میدان از دست دادن جان است و فرار از مرگ عین نزدیک شدن به آن می‌باشد».

۷- گزینه‌ی ۲ عدم ترس خداپرستان از مرگ بدین معنا نیست که آنان آرزوی مرگ می‌کنند بلکه آنان از خدا عمر طولانی می‌خواهند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به انسان‌ها با اندوخته‌ای کامل‌تر خدا را ملاقات و به درجات برتر بهشت نائل شوند. از طرف دیگر همین عامل (نهراسیدن از مرگ) سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرتبه‌ی بالای آن برسد. (درس ۵ - صفحه‌ی ۵۶)

۸- گزینه‌ی ۱ با توجه به ترجمه آیه «و اشراف قومش که کافر بودند و دیدار آخرت را تکذیب کردند و در زندگی دنیا آن‌ها را مرفه ساختیم گفتند این تنها بشری مثل شماسست» درمی‌یابیم کفر اشراف به آخرت نتیجه‌ی (معلول) دلبستگی آن‌ها به زندگی دنیاست. (درس ۵ - صفحه‌ی ۵۹)

۹- گزینه‌ی ۴ در گزینه‌ی (۱)، (۲) و (۳) از پیامدهای دیدگاه الهیون نسبت به مرگ است. ولی در ناگوار ندانستن مرگ معلول دل به دنیا نسپردن می‌باشد.

۱۰- گزینه‌ی ۴ امام حسین (ع) «انی لا اری الموت الا سعادة» من مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی‌بینم اشاره به پیامد دوم از نگرش / الهیون نسبت به مرگ: نگرش دوم آمادگی برای دفاع از حق. (درس ۵ - صفحه‌های ۵۱ و ۵۶)

۱۱- گزینه‌ی ۱ خداوند می‌فرماید ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که بین آن‌هاست، به حق (هدفمند و ثمربخش) آفریده‌ایم. آن‌گاه در ادامه توضیح می‌دهد که این جهان سرآمد معین و مشخص و آینده‌ی روشن دارد. یعنی به این خاطر جهان خلقت حق (هدفمند و ثمربخش) است که آینده‌ی روشن و هدف معین دارد. (درس ۵ - صفحه‌های ۴۹ و ۵۵)

۱۲- گزینه‌ی ۳ شرط نداشتن حزن و ترس سه چیز است: ایمان به خدا، ایمان به آخرت و انجام عمل صالح. (درس ۵ - صفحه‌های ۵۱ و ۵۵)

پاسخ تشریحی آزمون ۵

۱- گزینه‌ی ۴ از دقت در آیه‌ی گزینه‌ی (۴) (۴۴ سوره‌ی عنکبوت)

درمی‌یابیم که وقتی به روابط مستحکم و نظم استوار جهان می‌نگریم درمی‌یابیم که جهان بر حق و درستی استوار است. (درس ۱ - صفحه‌های ۵ تا ۷)

۲- گزینه‌ی ۲ خدای متعال طوری اندازه‌ها را برقرار کرد ← اَنَا كُلِّ

شیء خلقناه بقدر

که محکم و استوار بمانند و از هم فرو نپاشند ← صَنَعَ اللَّهُ الَّذِي اتَّقَنَ كُلَّ شَيْءٍ (درس ۱ - صفحه‌های ۶ و ۱۴)

۳- گزینه‌ی ۴ از ترجمه‌ی آیه‌ی ۸۸ سوره‌ی نحل «و کوه‌ها را می‌بینی،

تو آن‌ها را ساکن می‌پنداری در حالی که همچون ابرها در حرکتند ساخته‌ی آن خدایی است که هر چیزی را استوار ساخته است، همانا او به آن چه می‌کند آگاه است»، مفهوم «استواری جهان به خداوند» برداشت می‌شود و هم‌چنین آیات ۱۹۰ و ۱۹۱ سوره‌ی آل عمران «إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ... لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ...»، در توصیف خردمندان آمده است.

۴- گزینه‌ی ۲ (درس ۱ - صفحه‌های ۴ و ۵)

۵- گزینه‌ی ۴ با توجه به آیه‌ی ۴۴ سوره‌ی عنکبوت (درس ۱ -

صفحه‌های ۵ و ۶)

۶- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه‌ی «خلق السماوات والارض بالحق و صورکم

فاحسن صورکم و الیه المصیر»، با توجه به عبارت «الیه المصیر»، حرکت جهان به سوی خداوند که کمال مطلق است را بیان می‌کند و با بیت «ما ز بالایم و ...» یک مفهوم را بیان می‌دارد. (درس ۲ - صفحه‌های ۱۷ و ۲۴)

۷- گزینه‌ی ۴ نظام جهانی انسان را به تفکر در جهان هستی گرایش

می‌دهد و آیه‌ی ۳ سوره‌ی تغابن به این پرسش، پاسخ می‌دهد. (درس ۲ - صفحه‌ی ۱۷)

۸- گزینه‌ی ۳ خطبه‌ی حضرت علی (ع) در نهج البلاغه «... خدای

متعال همه‌ی مخلوقات را براساس مقیاس، نظم مشخص، اندازه‌های مخصوص و متناسب با هر یک از مخلوقات آفرید و در آفرینش آن‌ها طوری اندازه‌ها را برقرار کرد که محکم و استوار بمانند و از هم فرو نپاشند.» هم‌چنین «نظم و ظرافت بخشیدن به هر چیز و هدایت آن به هدف خاص»، که در قسمتی از این خطبه آمده است، با آیه‌ی شریفه‌ی «و الَّذِي قَدَّرَ فَهْدِي»، که اشاره به هدایت خاص و تشریعی موجودات دارد، هم مفهوم است.

۹- گزینه‌ی ۴ مفاهیم صورت سؤال به ترتیب از دقت در آیات ۱۷ و

۱۸ سوره‌ی زمر و ۳۰ سوره‌ی روم و آیات ۷ و ۸ سوره‌ی شمس برداشت می‌گردد. (درس ۳ - صفحه‌های ۳۳، ۳۴، ۳۶ و ۳۷)

۱۰- گزینه‌ی ۴ دوری از شقاوت ← قدرت اختیار و انتخاب / سرزنش

و ملامت در هنگام آلودگی به گناهان ← نفس لوامه (درس ۴ - صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۱۳- گزینه‌ی ۱ از پیامدهای (نتایج) مهم نگرش مادی برای انسانی که

گرایش به جاودانگی دارد این است که همین زندگی چند روزه نیز برایش بی‌ارزش می‌شود و از دیگران کناره می‌گیرد و این کناره‌گیری از دیگران و بی‌ارزش شدن زندگی چند روزه دنیا پیامد، نتیجه یا معلول میل به جاودانگی است و میل به جاودانگی علت آن است هم‌چنین انسانی که میل به جاودانگی دارد و مرگ را پایان زندگی می‌داند چون پاسخی مناسب یعنی وجود زندگی جاودانه در رستخیز برای این میل خود نمی‌بیند به معاد کفر می‌ورزد بنابراین کفر به معاد معلول و نتیجه‌ی میل به جاودانگی است. (درس ۵ - صفحه‌ی ۵۳)

۱۴- گزینه‌ی ۲ بنابر ترجمه‌ی آیه‌ی ۸۷ سوره‌ی نساء «خداوند

که معبودی جز او نیست و به یقین همه‌ی شما را در روز رستخیز که شکی در آن نیست جمع می‌کند و چه کسی از خداوند راستگوتر است»، عبارت شریفه‌ی «لیجمعنکم الی یوم القیامة لا ریب فیه» بیانگر قطعیت و حتمی‌الوقوع بودن معاد و عدم باقی ماندن شبهات در مورد آن است و عبارت «و من اصدق من الله حدیثاً» نیز بیانگر صفت صدق خداوند است که به‌عنوان استدلالی برای اثبات آمده است. (درس ۶ - صفحه‌ی ۶۱)

۱۵- گزینه‌ی ۲ وعده‌ی خدا برای تحقق در ضرورت معاد براساس

حکمت الهی می‌باشد و عمر مفید انسان پاسخگوی گرایش به بقاء و جاودانگی نیست و نمی‌شود خداوند عشق به حیات خود و حیات ابدی را در وجود کسی قرار دهد و از هستی بیندازد. (درس ۶ - صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۶- گزینه‌ی ۲ آیه‌ی شریفه‌ی ۹ سوره‌ی فاطر «فاحینا به الارض و ...»

سپس به وسیله آن زمین را پس از مردنش زنده کردیم به نظام مرگ و زندگی در طبیعت اشاره دارد. و آیه‌ی «ایحسب الانسان ... آیا انسان می‌پندارد که هرگز استخوان‌های او را جمع نخواهیم کرد. با اشاره به قدرت بی‌پایان الهی، امکان معاد جسمانی را اثبات می‌کند. (صفحه‌ی ۶۷)

۱۷- گزینه‌ی ۲ سخن رسول خدا بیانگر ضرورت معاد براساس

عدل الهی است و آیه‌ی ۲۸ سوره‌ی ص نیز به این موضوع تأکید دارد. (درس ۶ - صفحه‌ی ۶۵)

۱۸- گزینه‌ی ۲ خداوند عادل است و جهان را براساس عدل استوار

ساخته است و زندگی انسان‌ها نیز در داخل این نظام عادلانه قرار دارد. از این رو خداوند وعده داده است که هر کس را به آن چه استحقاق دارد، برساند و حق کسی ضایع نشود. (درس ۶ - صفحه‌ی ۶۵)

۱۹- گزینه‌ی ۳ برخی افراد در امکان معاد و چنین واقعه‌ی عظیمی در

تردیدند. آنان که فکر می‌کنند حقیقت انسان همین بعد جسمانی اوست، می‌گویند چگونه ممکن است همه‌ی انسان‌ها پس از مرگ و پوسیده شدن دوباره زنده شوند. یکی از پاسخ‌های قرآن کریم این است که:

حقیقت وجود انسان نفس و روح اوست که این حقیقت هنگام مرگ توسط فرشته‌ی مرگ به تمام و کمال دریافت می‌گردد. (درس ۶ - صفحه‌ی ۶۶)

۲۰- گزینه‌ی ۳ خداوند در آیه‌ی «افحسبتم انما خلقناکم عبثا و انکم

الینا لاترجعون»، با طرح استفهام انکاری ضرورت معاد را براساس رحمت الهی بیان می‌کند: «آیا پنداشته‌اید که ما شما را بیهوده آفریده‌ایم و شما به‌سوی ما بازگردانده نمی‌شوید؟»

گزینه‌ی (۲) نیز ضرورت معاد در پرتوی حکمت الهی را بیان می‌دارد اما استفهام انکاری نیست. (درس ۶ - صفحه‌ی ۶۱)